

Законодавство ЄС щодо благополуччя тварин: чинні вимоги та очікувані зміни

*Об'єднуючи зусилля задля забезпечення благополуччя
сільськогосподарських тварин в Україні*

2 жовтня 2024 року

Станіслав РАЛЧЕВ
Спеціаліст із питань політики
Відділ благополуччя тварин
Європейська Комісія DG SANTE

Передумови

- Перше законодавство ЄС щодо умертвіння тварин при забої було прийнято в 70-х роках з метою уникнення недобросовісної конкуренції на єдиному ринку.
- Мінімальні вимоги ЄС до кліток для курей-несучок були прийняті в кінці 80-х років.
- Благополуччя тварин під час транспортування розпочало регулюватися на початку 90-х років.
- У 1999 році протокол ЄС «Амстердамський договір» визначив тварин як істот, що мають відчуття.
- Частина Спільної аграрної політики та фінансово підтримується схемами розвитку сільських територій, коли стандарти перевищують стандарти ЄС. Сьогодні частина заходів підтримки, які називаються Екосхемами.

Правовий контекст

Стаття 43 TFEU*
(сільське господарство)

Стаття 114 TFEU
(внутрішній ринок)

= **ПРАВОВА ОСНОВА**

Стаття 13 TFEU:

"Формулюючи та впроваджуючи політику Союзу у сфері сільського господарства, рибальства, транспорту, внутрішнього ринку, досліджень та технологічного розвитку, а також космічної політики, **Союз та держави-члени, оскільки тварини є істотами, які здатні відчувати, повинні повною мірою приділяти увагу вимогам до благополуччя тварин, поважаючи при цьому законодавчі або адміністративні положення та звичаї держав-членів, що стосуються, зокрема, релігійних обрядів, культурних традицій та регіональної спадщини"**

Чинне законодавство ЄС щодо благополуччя тварин

Директива 98/58/ЄС про тварин, що утримуються для сільськогосподарських цілей

Директива 1999/74/ЄС про курей-несучок

Директива 2007/43/ЄС про бройлерів

Директива 2008/119 про телят

Директива 2008/120 про свиней

Регламент (ЄС) № 1/2005 про транспортування тварин

Регламент (ЄС) № 1099/2009 про забій та умертвіння

Директива 98/58: всі сільськогосподарські тварини

- Для всіх хребетних тварин, яких використовують для виробництва харчових продуктів, вовни, шкіри, хутра тощо.
- Загальні вимоги до персоналу, ведення записів, свободи пересування, розміщення, обладнання, корму та води, каліцтв та процедур розведення.
- Посилання на Європейську конвенцію про захист тварин, що утримуються в сільськогосподарських цілях:
http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/legal_co-operation/biological_safety_and_use_of_animals/farming/A_texts_documents.asp

Директива 1999/74: Кури-несучки

3 категорії систем утримання

- альтернативна = без клітки + макс. 9 курей/м² (>1111 см²/курка)
- збагачені клітки = клітка з гніздом і сідалом + >750 м²/гніздо
- незбагачені клітки = **заборонені з 1 січня 2012 року**

Система маркування яєць

- *Обов'язкова інформація для яєць:*
 - *0 = органічні яйця*
 - *1 = яйця з вільного виходу*
 - *2 = амбарні яйця*
 - *3 = яйця від курей у клітках*
- *Довідка: Регламент 589/2008
(маркетингові стандарти для яєць)*

Директива 2008/119: Телята

- *групове утримання, якщо вік >8 тижнів*
- *мінімальний розмір телятника*
- *недопущення повної темряви*
- *заборона утримання на прив'язі*
- *збалансована подача заліза та клітковини*

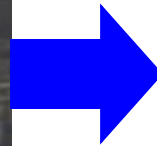

Директива 2008/120: Свині

- *вимоги до простору*
- *групове утримання свиноматок*
- *підстилка*
- *врегульовані каліцтва*
 - *кастрація: вік < 7 днів*
 - *відсутність рутинного купірування хвостів*

Групове утримання для свиноматок

Директива 2007/43: кури на м'ясо

- *Максимальна щільність, але відхилення, якщо*
 - контроль параметрів навколишнього середовища
 - моніторинг на господарствах (смертність) та на бойнях (післязабійний огляд)
- Перше законодавство ЄС з індикаторами, що базуються на результатах (контактний дерматит)

Пододерматит: система класифікації

Регламент 1/2005 щодо транспортування тварин

Загальні технічні правила

- жодних слабких або хворих тварин
- транспортні засоби
- навантаження та розвантаження, поводження з тваринами

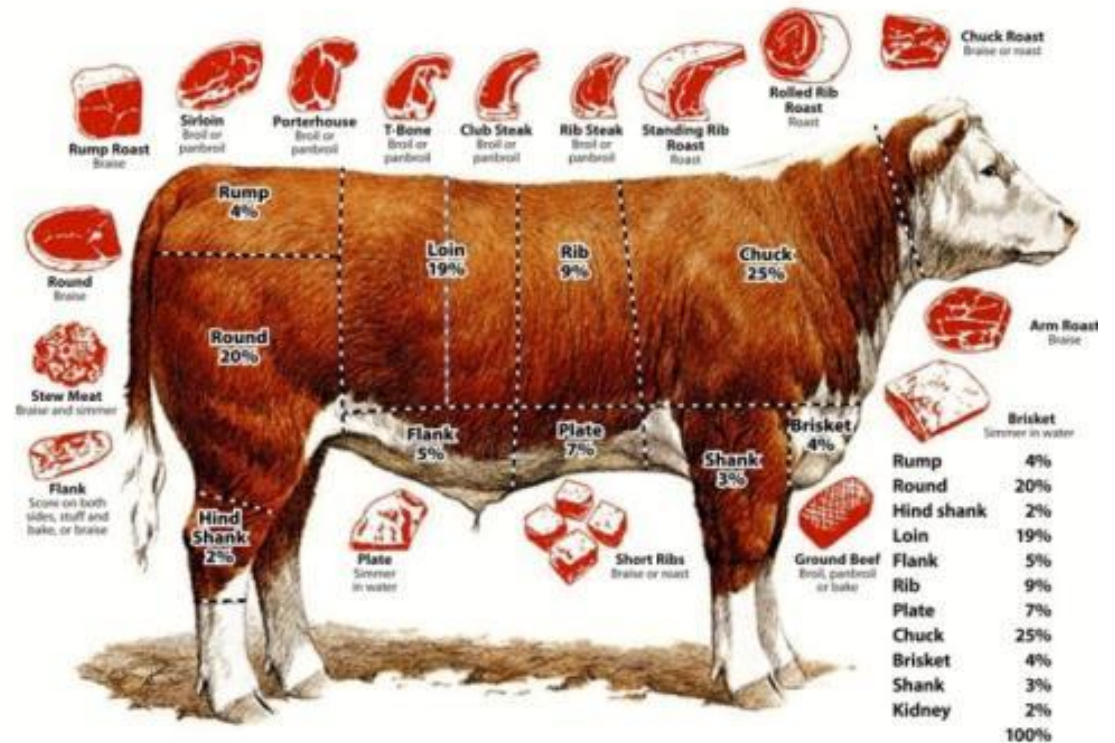
Специфічні правила

- час у дорозі та періоди відпочинку
- норми площі
- додаткові правила для тривалих перевезень
- тваринницькі судна та морські контейнери

Регламент 1099/2009 щодо умертвіння тварин

- методи та параметри оглушення
- моніторинг за оглушенням
- стандартні операційні процедури
- компетентність персоналу
- інструкції щодо обладнання для оглушення/знерухомлення
- імпорт м'яса з третіх країн

Graphic used from the AHA website: <http://www.hereford.org/node/781>

Що робить Європейський Союз?

- **Європейська Комісія** відповідальна за:
 - забезпечення належного впровадження та дотримання державами-членами законодавства ЄС щодо благополуччя тварин:
 - **аудити** відповідно до Регламенту (ЄС) 2017/625 - Офіційний контроль
 - управління **скаргами** від зацікавлених сторін та громадян
 - у разі систематичного та серйозного невиконання законодавства ЄС, можливих **порушень** процедур - Комісія може звернутися до Суду ЄС

Що роблять держави-члени?

Компетентні органи держав-членів, відповідальні за:

- транспозицію Директив у національне законодавство та імплементацію правил ЄС на національному рівні
- впровадження законодавства, **офіційний контроль** (Регламент (ЄС) 2017/625)
- справи національних судів - попередні звернення до Суду ЄС

Чим займається Європейське агентство з безпеки харчових продуктів (EFSA)?

- EFSA є незалежним агентством, яке надає наукові консультації з питань безпеки харчових продуктів, здоров'я тварин та сталого розвитку, в тому числі з питань благополуччя тварин
- Комісія, Європейський Парламент та держави-члени можуть запитувати наукові висновки від EFSA
- Експертиза EFSA визнана у всьому світі та широко використовується багатосторонніми та двосторонніми партнерами ЄС

Пропозиції Комісії щодо благополуччя тварин

- Прийняті 7 грудня 2023 року:

- Захист тварин під час транспортування
- Благополуччя собак і котів та їхня простежуваність

- Більше інформації: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6251

- Звичайний законодавчий процес - тепер на рівні співзаконодавців:

- Рада ЄС
- Парламент ЄС

Пропозиція щодо транспортування тварин

- **Передумови:**

- чинне законодавство залишається незмінним протягом 20 років
- науково-технічний прогрес розвивався
- очікування громадян ЄС високі
- потреба в модернізації та спрощенні

- **Ключові нові вимоги:**

- скорочення часу в дорозі
- збільшені норми площі
- розширена діджиталізація та простежуваність у реальному часі
- жорсткіші правила експорту
- еквівалентні правила при імпорті
- інше (наприклад, санкції тощо)

Пропозиція для собак та котів

- **Передумови:**

- **73 мільйони собак і 84 мільйони котів в ЄС**
- продажі на онлайн-платформах зростають до 60%
- свідчення щодо **низьких стандартів, недбалості, зловживань**
- висновок **EFSA 2023** щодо потужностей розплідників

- **Ключові нові вимоги:**

- правила для розплідників, зоомагазинів та притулків
- ідентифікація та реєстрація
- в'їзд до ЄС - еквівалентні правила

Референц-центри ЄС з питань благополуччя тварин - EURCAWs

- Регламент (ЄС) 2017/625 про офіційний контроль (стаття 96)
- підтримувати держави-члени ЄС та Європейську Комісію технічною експертизою
- поширення знань та інструментів для допомоги компетентним органам у здійсненні більш ефективного офіційного контролю
- розробити індикатори, орієнтовані на тварин, для кращого моніторингу благополуччя тварин
- перший референц-центр з питань свинарства (www.eurcaw-pigs.eu)
- другий - по птиці та іншим сільськогосподарським тваринам (www.eurcaw-poultry-sfa.eu)
- третій - жуйні та коні (www.eurcaw-ruminants-equines.eu)
- четвертий - про розведення водних тварин

Для отримання додаткової інформації про EURCAWs, будь ласка, відвідайте сайт:
https://food.ec.europa.eu/animals/animal-welfare/eu-reference-centres-animal-welfare_en

Платформа ЄС з питань благополуччя тварин

- Платформа ЄС з питань благополуччя тварин

- 2 зустрічі на рік за участю 75 зацікавлених сторін
- підгрупи та добровільні ініціативи за окремими темами
- усі засідання Платформи транслюються в Інтернеті та записуються:

https://ec.europa.eu/food/animals/animal-welfare/eu-platform-animal-welfare/platform-meetings_en

Що робить ЄС на міжнародному рівні?

Двостороння діяльність
з країнами, що не є членами ЄС

Багатостороння діяльність
співпраця з ВООЗТ, ФАО та іншими організаціями

Навчання та технічна допомога
BTSF, TAIEX та інші

Сприяння сталому розвитку
Зелені альянси щодо сталих продовольчих систем

"Міжнародна діяльність у сфері благополуччя тварин - це довгострокова інвестиція, яка базується на трьох наступних етапах: підвищення рівня обізнаності, розбудова потенціалу та фінансування"

Звіт Комісії про вплив міжнародної діяльності у сфері захисту тварин на конкурентоспроможність:

https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_international_publication-report_en.pdf

Дякую за увагу!

